

NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG BÀI HÁT CHO TRẺ MẦM GIÁO 5-6 TUỔI LÀM QUEN VỚI TIẾNG ANH Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON

LẠI HẢI HÀ* - HOÀNG QUÝ TỈNH**

Ngày nhận bài: 20/07/2016; ngày sửa chữa: 25/07/2016; ngày duyệt đăng: 05/09/2016.

Abstract: The article mentions some theoretical and practical contents in using songs for children aged 5 to 6 in familiarizing with English. Some methods which help improve effectiveness of the activities were provided to enhance effectiveness of using English songs on vocabulary acquisition and pronunciation of second language learners of English

Keywords: Preschoolers aged 5-6, familiarise with English, English songs.

Trong xu thế hội nhập và toàn cầu hoá hiện nay, tiếng Anh trở thành ngôn ngữ giao tiếp mang tính toàn cầu. Ở Việt Nam, việc dạy và học tiếng Anh cũng không nằm ngoài xu thế chung. Việc học tiếng Anh cũng thể hiện đa dạng ở các cấp độ và độ tuổi khác nhau. Ngay cả ở lứa tuổi mầm non, hoạt động cho trẻ làm quen với tiếng Anh ngày càng được quan tâm, bởi lẽ, nhiều nghiên cứu chỉ ra rằng, trẻ có khả năng tiếp nhận nhiều hơn một ngôn ngữ ở lứa tuổi này. Tuy nhiên, ở giai đoạn này, khả năng ngôn ngữ của trẻ chưa hoàn thiện, tính chủ định của các quá trình tâm lí còn yếu [1], [2], trẻ gặp khó khăn trong việc duy trì chú ý, ghi nhớ và phát âm tiếng Anh. Chính vì vậy việc lựa chọn, sử dụng phương pháp và hình thức tổ chức phù hợp để giúp trẻ tiếp cận với ngoại ngữ đó là một trong những yếu tố quyết định đến hiệu quả và chất lượng. Sử dụng các bài hát để cho trẻ làm quen với tiếng Anh là một phương pháp độc đáo, phù hợp với đặc điểm tâm lí và sinh lí của trẻ mầm non, đặc biệt là trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi [4], [5].

1. Một số vấn đề lí luận cơ bản

1.1. Sự tương đồng và khác biệt giữa tiếng Việt và tiếng Anh. Giữa tiếng Việt và tiếng Anh có các điểm tương đồng sau: Cùng sử dụng bằng chữ cái Latinh; có một lượng lớn từ vay mượn [3]; Giàu nhóm từ; có nhiều từ loại và kiểu từ loại (danh từ, động từ, tính từ...); trật tự từ vừa chặt chẽ, vừa linh hoạt; vị trí các thành phần câu trong cấu trúc câu...

Bên cạnh những điểm tương đồng, giữa tiếng Việt và tiếng Anh có những khác biệt sau (xem *bảng 1* trang bên):

1.2. Tiếng Anh là một ngoại ngữ đối với trẻ em Việt Nam. Tiếng Anh không phải là tiếng mẹ đẻ đối với người Việt Nam, cũng không phải là ngôn ngữ được sử dụng chính trong giảng dạy giống như

tiếng Việt đối với đồng bào dân tộc trong nước Việt Nam. Tiếng Anh không phải là ngôn ngữ giao tiếp hàng ngày của người Việt Nam. Tiếng Anh được sử dụng trong những môi trường nhất định (mang tính chất quốc tế, yếu tố nước ngoài), là điều kiện tuyển dụng của các công ti, là cơ hội nghề nghiệp và thăng tiến của nhiều người Việt Nam khi hội nhập quốc tế. Có thể thấy phạm vi sử dụng và mức độ ảnh hưởng của tiếng Anh ở Việt Nam đang ngày càng lớn. Tuy nhiên trong giai đoạn hiện nay, tiếng Anh vẫn là một ngoại ngữ thế giới đối với người Việt Nam và trẻ em Việt Nam.

1.3. Quá trình “học” ngoại ngữ của trẻ mầm non. Nghiên cứu của Tabors và Snow (1994) đã chỉ ra bốn giai đoạn của quá trình học ngoại ngữ (ESL và EFL) của trẻ mầm non:

Giai đoạn 1: Chỉ sử dụng tiếng mẹ đẻ: Trong thời gian đầu, trẻ vẫn sử dụng tiếng mẹ đẻ.

Giai đoạn 2: Giai đoạn im lặng (quan sát): Trẻ sẽ giữ im lặng và không nói. Trẻ cũng có thể nhắc lại như vệt các từ tiếng Anh. Trẻ sẽ nghe nhiều và có thể bắt chước các từ nghe được. Trẻ có thể hiểu được các cử chỉ, điệu bộ (trẻ cũng có thể phản ứng bằng cách gật đầu hoặc lắc đầu).

Giai đoạn 3: Sử dụng từ đơn hoặc ngữ đã học (nói vắn tắt và theo công thức): Trẻ bắt đầu nói và sử dụng ngôn ngữ mới. Trong giai đoạn này trẻ chỉ nói các từ đơn hoặc cụm từ đơn giản (ví dụ Me Down) hoặc lặp lại lời nói của người khác. Giai đoạn này trẻ chủ yếu là phát triển vốn ngôn ngữ tiếp nhận và từ vựng chủ động.

* Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương

** Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Bảng 1. Sự khác biệt giữa tiếng Việt và tiếng Anh

	Tiếng Việt	Tiếng Anh
Chữ cái	Gồm 29 chữ cái	Gồm 26 chữ cái
Nguyên âm	Có 12 nguyên âm	5 nguyên âm
Đơn vị cơ bản	Tiếng	Từ
Phụ âm	- Có 17 phụ âm - Có một âm tắc thanh hầu	- Có 21 phụ âm - Có một âm câm /h/
Âm đầu	- Phụ âm hoặc nguyên âm, là phụ âm, thường là âm khó nghe	- Phụ âm hoặc nguyên âm
Âm cuối	- Phụ âm, nguyên âm hoặc bán âm: - 6 phụ âm: m, n, p, k, t - có 3 bán âm: ua, ia, ua	- Nguyên âm hoặc phụ âm - Có một số ít từ khác có kết thúc là phụ âm: con (với)
Từ	- Đơn vị cấu tạo từ là hình vị - Từ ít nhất có 1 chữ cái, nhiều nhất có 7 chữ cái - Trong một từ có tối đa 2 nguyên âm đứng liền nhau	- Đơn vị cấu tạo từ là hình vị. - Từ có ít nhất 1 chữ cái, và rất nhiều từ có trên 7 chữ cái. - Đa số có 2 nguyên âm đứng liền nhau trong một từ.
Động từ	- Không thay đổi hình thái ở các ngôi - Các thì khác nhau chỉ thêm phụ tố - Không có nội và ngoại động từ	- Động từ thay đổi hình thái theo các ngôi - Thay đổi theo từng thì - Có nội và ngoại động từ
Danh từ	- Danh từ riêng - Danh từ chung - Danh từ tổng thể - Danh từ đơn thể - Danh từ loại thể	- Danh từ riêng - Danh từ chung - Danh từ tập hợp - Danh từ trừu tượng
Tính từ	- Tính từ mô tả - Tính từ giới hạn - Tính từ thuộc tính - Tính từ vị ngữ - Tính từ độc lập	- Tính từ riêng - Tính từ mô tả - Tính từ số hữu - Tính từ số mục - Tính từ giới hạn - Tính từ chỉ thị - Tính từ nghi vấn
Trạng từ	- Chỉ cách thức - Chỉ thời gian - Chỉ tần suất - Chỉ nơi chốn - Chỉ mức độ - Chỉ số lượng - Nghi vấn - Liên hệ	- Chỉ thể cách - Chỉ thời gian - Sự thường xuyên - Chỉ nơi chốn - Chỉ mức độ - Nghi vấn
Liên từ	- Sự lựa chọn - Quan hệ nhân quả - Quan hệ giả thiết - Quan hệ điều kiện - Quan hệ đối lập - Quan hệ liệt kê	- Liên từ kết hợp - Cặp liên từ: as...as, either...or, not only...but also... - Liên từ phụ thuộc: by, after, less
Đại từ	- Đại từ xưng hô chân chính - Đại từ xưng hô không chân chính - Đại từ phản thân - Đại từ tương hỗ (nhau...) - Đại từ nghi vấn - Đại từ thay thế	- Đại từ nhân xưng - Đại từ bất định - Đại từ số hữu - Đại từ phản thân - Đại từ qua hệ - Đại từ chỉ định - Đại từ nghi vấn
Giới từ	- Giới từ chỉ nơi chốn - Giới từ chỉ thời gian - Giới từ chỉ phạm vi - Giới từ chỉ nguyên nhân, mục đích - Giới từ chỉ phương tiện, công cụ - Giới từ chỉ đối tượng	- Giới từ chỉ thời gian - Giới từ chỉ nơi chốn - Giới từ chỉ thể cách - Giới từ chỉ mục đích - Giới từ chỉ nguyên nhân - Giới từ chỉ sự chuyển dịch
Thán từ	Thán từ được sử dụng rất nhiều đặc biệt trong giao tiếp nhằm biểu lộ tình cảm: phấn khởi, nghi ngờ, sung sướng, đau đớn... nhưng khác với các thán từ tiếng Anh. Cùng một thán từ như "Trời ơi!" nhưng tùy từng trường hợp mà sắc thái, giọng điệu, nét mặt mà biểu hiện ý nghĩa khác nhau.	- Chỉ sự phấn khởi - Chỉ sự nghi ngờ - Gọi ai đó, hỏi han - Chỉ sự bực mình - Chỉ sự sung sướng - Chỉ sự đau đớn - Chỉ sự do dự - Chỉ sự ngạc nhiên
Trọng âm	- Chỉ có trọng âm của câu, không có trọng âm của từ (do tiếng Việt thuộc loại đơn âm tiết) - Trọng âm của câu bao hàm sắc thái tình cảm của người nói.	- Các từ đều có nhiều âm tiết nên việc đọc đúng hay sai trọng âm mang tính quyết định đến ý nghĩa của từ đó. Câu cũng có trọng âm tùy thuộc vào dạng câu: hỏi, câu khiến...

Giai đoạn 4: Nói các câu có cấu trúc hoặc từ vựng phức tạp: Dần dần, trẻ hình thành khả năng nói cụm từ, bắt đầu có khả năng tạo câu. Trẻ sẵn sàng giao tiếp và sử dụng các cấu trúc câu của riêng mình. Ban đầu các câu khá đơn giản và sai về ngữ pháp (ví dụ “May I get a drink of water?”). Trẻ có thể nói các câu ngắn ở thì hiện tại. Tuy nhiên trẻ sẽ tiến bộ dần dần theo thời gian [4], [5].

2. Thực trạng sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh trong các trường mầm non hiện nay

Để có thể tìm hiểu được thực trạng sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh, năm 2016 chúng tôi đã tiến hành khảo sát trên 50 giáo viên (GV) và 50 trẻ thuộc các trường mầm non: Hoa Thủy Tiên - Hà Nội, Thăng Long Kidsmart - Hà Nội, Trường Mầm non Quốc tế NCE - Hà Nội. Kết quả nghiên cứu thu được thể hiện cụ thể như sau:

2.1. Nhận thức của GV về ý nghĩa của việc sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi học tiếng Anh. Kết quả nghiên cứu thu được cho thấy: đa số GV mầm non đều nhận thức đúng đắn về ý nghĩa của việc sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi học tiếng Anh. Cụ thể, 64% GV cho rằng hoạt động cho trẻ làm quen với tiếng Anh thông qua bài hát giúp trẻ mở rộng vốn từ và mẫu câu tiếng Anh. 72% GV tin rằng, việc sử dụng bài hát giúp trẻ dễ nhớ từ và các cấu trúc câu đơn giản trong tiếng Anh. Bên cạnh đó, các tác động tích cực khác của bài hát cũng được GV ghi nhận như tác động đến việc nói đúng trọng âm, ngữ điệu tiếng Anh của trẻ là 52%, giúp trẻ củng cố ôn luyện tiếng Anh mọi lúc mọi nơi là 64%, giúp trẻ duy trì sự hứng thú trong hoạt động cho trẻ làm quen với tiếng Anh là 68%. Ngoài ra một số GV cho rằng, ưu thế của việc sử dụng bài hát còn thể hiện ở việc giúp trẻ tự tin thể hiện bản thân và tích cực tham gia các hoạt động tiếng Anh.

2.2. Nguồn bài hát được sử dụng cho trẻ làm quen với tiếng Anh (xem bảng 2)

Nhìn vào kết quả trên, có thể thấy rằng nguồn gốc của các bài hát tiếng Anh mà GV sử dụng rất phong phú và đa dạng. GV có thể lựa chọn từ các sách tham khảo trong và ngoài nước, các website dạy tiếng Anh, youtube hoặc tự sáng tác. Tuy nhiên, có thể thấy được sự chênh lệch giữa tỉ lệ GV sử dụng sách tham khảo của nước ngoài ở mức thường xuyên là 44% cao hơn hẳn so với tỉ lệ GV lựa chọn sách tham khảo của NXB Việt Nam (6%).

2.3. Mức độ làm quen với tiếng Anh của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi.

Kết quả khảo sát (xem bảng 3)

Bảng 2. Nguồn bài hát mà GV mầm non sử dụng

Nguồn bài hát	Mức độ sử dụng					
	Thường xuyên		Thỉnh thoảng		Chưa bao giờ	
	n	%	n	%	n	%
Sách/tuyển tập các bài hát tiếng Anh cho trẻ do NXB Việt Nam xuất bản	3	6	15	30	32	64
Sách/tuyển tập các bài hát tiếng Anh cho trẻ do NXB các nước nói tiếng Anh xuất bản	22	44	16	32	12	24
Các trang web dạy tiếng Anh	23	46	11	22	16	32
Youtube	42	84	5	10	3	6
Tự sáng tác	6	12	26	52	18	36
Các nguồn khác	0	0	0	0	0	0

cho thấy mức độ làm quen với tiếng Anh của trẻ phân bố không đều. Chủ yếu tập trung vào mức độ trung bình và khá, rất ít trẻ đạt loại giỏi, xuất sắc và còn nhiều trẻ xếp loại yếu. Cụ thể như sau: Tỉ lệ trẻ đạt kết quả trên trung bình (khá và giỏi) còn thấp (40%), trong đó chỉ có 14% đạt loại giỏi, 3% xuất sắc. Tỉ lệ trẻ đạt mức trung bình khá cao (40%) và có 14% trẻ yếu. Kết quả cho thấy mức độ tiếp thu của trẻ chưa đáp ứng được yêu cầu đề ra. Bên cạnh một số lượng ít trẻ có biểu hiện vượt trội hơn các trẻ khác (giỏi-xuất sắc), còn lại đa số các trẻ ở mức đạt hoặc trung bình và yếu. Đặc biệt, nhóm trẻ ở mức độ yếu chiếm 14%, những trẻ này tuy có tham gia hoạt động nhưng khả năng nghe, nói, hiểu và lặp lại chưa tốt, hoặc thậm chí không hiểu hoặc lặp lại được từ, câu. Thực trạng này có thể do phương pháp, biện pháp giáo dục chưa phù hợp.

Bảng 3. Mức độ làm quen với tiếng Anh của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi

Số trẻ	Mức độ									
	Xuất sắc		Giỏi		Khá		Trung bình		Yếu	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
50	3	6	7	14	13	26	20	40	7	14

2.4. Đánh giá chung về thực trạng. Phần lớn GV đều nhận thức được tầm quan trọng, hiệu quả tích cực của bài hát trong việc cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh nói chung và cung cấp mở rộng vốn từ cho trẻ nói riêng. Số GV thường xuyên sử dụng các bài hát trong tổ chức các hoạt động làm quen với tiếng Anh chiếm tỉ lệ cao. Đa số GV quan tâm đến các yếu tố để lựa chọn các bài hát phù hợp cho trẻ.

Tuy nhiên, việc khai thác và sử dụng nguồn bài hát còn gặp nhiều khó khăn như: Số lượng bài hát còn

hạn chế, thiếu các tư liệu về hướng dẫn sử dụng các bài hát,... gây ảnh hưởng đến kết quả học ngoại ngữ của trẻ.

3. Một số biện pháp sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh trong các trường mầm non

Căn cứ vào kết quả nghiên cứu lí luận và thực tiễn, chúng tôi đề xuất một số biện pháp nâng cao hiệu quả sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh trong các trường mầm non:

Biện pháp 1: Nâng cao nhận thức về ý nghĩa của việc sử dụng bài hát trong quá trình làm quen với tiếng Anh ở trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi.

Biện pháp 2: Hoàn thiện các yêu cầu đối với việc lựa chọn và sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh ở trường mầm non.

Biện pháp 3: Nâng cao trình độ chuyên môn và nghiệp vụ cho đội ngũ GV

Biện pháp 4: Xây dựng môi trường học tập tích cực cho trẻ

Biện pháp 5: Phát huy tính tích cực học tập của trẻ

Biện pháp 6: Hoàn thiện quy trình dạy bài hát cho trẻ

Biện pháp 7: Ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình dạy học

Biện pháp 8: Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá kết quả sử dụng bài hát.

Để có thể kiểm chứng về mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đã được đề xuất, năm 2016 chúng tôi đã tiến hành khảo sát 63 chuyên gia thuộc các lĩnh vực Tâm lí học, Giáo dục học, các cán bộ quản lí, GV các trường mầm non như: Vụ Giáo dục mầm non - Bộ GD-ĐT, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, Trường Mầm non Hoa Thủy Tiên, Trường Mầm non Tư thực Thăng Long kidsmart, Trường Mầm non Hoa Hồng - Hà Đông, Trường Mầm non Tư thực Thánh Gióng - Long Biên, Trường Mầm non Vinschool Royal City, Trường Mầm non Tư thực Wonderland - Đống Đa, Trường Mầm non Tân Bình - Tuyên Quang, Trường Mầm non Quốc tế NCE - Hà Nội. Kết quả thu nghiên cứu được thể hiện ở bảng dưới đây (xem *bảng 4*):

Kết quả khảo nghiệm thu được khẳng định về tính đúng đắn của các biện pháp nâng cao hiệu quả sử

Bảng 4. Mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp nâng cao hiệu quả sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh trong các trường mầm non

Biện pháp	Mức độ cần thiết						Tính khả thi					
	Cần thiết		Bình thường		Không cần thiết		Khả thi		Bình thường		Không khả thi	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Biện pháp 1	59	93,7	4	6,3	0	0	58	92,1	4	6,3	1	1,6
Biện pháp 2	54	83,3	8	15,1	1	1,6	53	85,7	9	14,3	0	0
Biện pháp 3	57	90,5	5	7,9	1	1,6	56	88,9	5	7,9	2	3,2
Biện pháp 4	52	82,5	9	14,3	2	3,2	57	90,5	6	9,5	0	0
Biện pháp 5	48	76,2	15	23,8	0	0	59	93,7	4	6,3	0	0
Biện pháp 6	55	87,3	8	12,7	0	0	54	83,3	9	16,7	0	0
Biện pháp 7	49	77,8	13	20,6	1	1,6	55	87,3	7	11,1	1	1,6
Biện pháp 8	56	88,9	7	11,1	0	0	49	77,8	14	22,2	0	0

dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh trong các trường mầm non mà chúng tôi đã đề xuất.

Sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh là phương pháp được đánh giá cao về tính hiệu quả bởi nó góp phần vào việc giúp trẻ tăng cường khả năng ghi nhớ rất nhanh và có hiệu quả lâu dài. Trong quá trình dạy học ở các trường mầm non, GV thường xuyên sử dụng phương pháp này, tuy nhiên, hiệu quả sử dụng còn nhiều bất cập. Việc áp dụng những biện pháp sử dụng bài hát cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi làm quen với tiếng Anh ở các trường mầm non góp phần nâng cao kết quả học tập của trẻ và chất lượng dạy học của các nhà trường. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Thị Hòa (2012). *Giáo trình giáo dục tích hợp ở bậc học mầm non*. NXB Đại học Sư phạm.
- [2] Nguyễn Ánh Tuyết (chủ biên) - Nguyễn Thị Như Mai - Đinh Thị Kim Thoa (2013). *Tâm lí học trẻ em lứa tuổi mầm non*. NXB Đại học Sư phạm
- [3] Hoàng Quý Tĩnh (2013). *Tiếng Anh Giáo dục mầm non*. NXB Đại học Sư phạm.
- [4] Mozell Harold (2006). *The effect of American English songs on the pronunciation of second language learners of English*. California State University, Dominguez Hills, ProQuest Dissertations Publishing.
- [5] Metaxa, Xenia Tsolaki (2013). *The effect of authentic songs on vocabulary acquisition in the English foreign language classroom*. Saint Louis University, ProQuest Dissertations Publishing.